

GRÆKENLAND FORVITRER ØKONOMISK

Grækenlands økonomi er ved at smuldre bort mellem fingrene på regeringen. Strejker bryder ud igen og igen, levestandarden er synkende, nye skatter, som må til for at redde stumperne, bliver voldsomt upopulære, og regeringen forsøger nu at skyde skylden på den tidligere regeringschef Papandreu - selv om det i virkeligheden er hele systemet, der er råddent

■ **REGERINGEN** Stephanopoulos hævder, det var Papandreu, der bragte landet til fallitens rand, blandt andet ved — som OECD har konstateret — at hælde en milliard kroner i projekter, der var økonomisk uforvarsomme, men politiske triumfkor for enkelte medlemmer af regeringspartiet.

Det har den imidlertid ikke megen ret til. Flertallet af de græske ministre i dag, inklusive ministeren for økonomisk koordinering, K. Mitsotakis, havde ansvarfulde poster i Papandreus regering. — Hvis de mente, det var så galt, hvorfor trådte de så ikke tilbage, hvorfor gav de mig tillidsvotum blot få uger før julkrisen? spørger Papandreu med fuld ret.

Politisk anarki

Det er mindre end et halvt år siden, Stephanopoulos' regering blev dannet af medlemmer, der var trådt tilbage fra Papandreus Centrumsunion — og lidt over syv måneder siden, Papandreu blev tvunget til at gå af. Den forløbne, ustabile periode med karakteristiske træk har snarere været politisk anarki end »syg økonomi«.

I dag plages premierminister Stephanopoulos' regering af mangfoldige økonomiske problemer, som ikke vil blive lette at løse. I første række står at få budgettet til at balancere, at slå bro over den vildende kløft i handelen, hvor importen stadig går op, mens eksporten går ned, at hæve lønningerne og at få kredit udefra. For at overvinde nogle af disse problemer har regeringen bl.a. udskevet nye skatter, ligesom man har bedt om økonomisk hjælp fra udlændet.

Økonomiske eksperter tvivler ikke desto mindre på effektiviteten af de truete forholdsregler, da de ikke vil kunne udrømme de mangeårige økonomiske problemer, landet plages af. Et af de største manglen på fremmede investeringer. Kun få udlændinge er villige til at investere i et politisk og økonomisk ustabil land. Og bestemmer de sig endelig til at investere, frastødes de ofte af pedanteriet og de mærkværdige krav fra administrationen.

Ikke effektive nok

I Grækenland findes ingen organiseret industri, der kan reklamere for landets eksport. Mens levestandarden stiger og importen stiger, går eksporten kun utilstrækkeligt i vejret. Alt for lidt i forhold til importen, som i år ventes at nå en højde af 1130 millioner dollar, mens eksporten kun beløber sig til ca. 390 mill. dollar, dvs. et underskud på 740 mill. dollar.

Grækenland, der stadig betragtes som et landbrugsland, har som følge af en slet administreret statsstøtte til landbrugsprodukter, dyrket mere hvede og tobak, end hjemmemarkedet og eksporten kan afveje. Underskuddet her beløber sig til 64,3 mill. dollar. Og den nuværende regering rædder, at man i år vil imødegå det ved at trække pengene på Grækenlands bank mod tilbagebetaling i årlige rater.

Ifølge officielle tal udviser Grækenlands betalingsbalance for de første 9 måneder af 1965 et underskud på 191,8 mill. dollar. I 1964 var underskuddet 173 mill. dollar, mens det i 1963 var så lavt som 57 mill. Landets guldreserve og fremmedvalutareserve var pr. 31. december 1965 gået ned til 235 mill. dollar. Den 31. december 1964 var beholdningen 266,2 mill., og pr. 31. dec.

1963 havde Grækenland 277,9 mill. dollar.

Milliard til vilde projekter

Ifølge en rapport fra OECD (organisationen for europæisk økonomisk samarbejde) er der i to år under Papandreus regering — og den var sammensat af nuværende ministre og premierministeren — bortdøjet en milliard dollar på projekter i hvert fald for at behage tilhængere og medlemmer af Centrumsunionen. Disse projekter, hvoraf størstedelen ikke er fuldført, er enten uproduktive eller ventes at give ringe udbytte i forhold til den investerede kapital.

Officielle tal oplyser, at leveomkostningerne i de sidste par år er steget ca. 8 procent. Hvis en familie på tre medlemmer i dag skal have råd til en 3 værelses moderne lejlighed, kunne tillade sig at spise kød 4 gange om ugen og have blot et fåtal forføjelser, skal de tjene mindst 900—1000 d. kr. om måneden. Men den gennemsnitlige månedlige indkomst pro persona er mindre end 300 d. kr. En moderne 3-værelses lejlighed i Athen koster 300—500 kr. Normallonnen for en maskinskrivende er 300 d. kr. om måneden, mens en krokararbejder, der aldrig har fast arbejde, tjener ca. 15 d. kr. om dagen. Sagførere, læger og politikere tjener godt. En parlamentsdeputeret har over 6000 d. kr. om måneden, og en læge med god praksis ca. 3000 d. kr. om måneden.

Strejkerne er nødvendige

Hvis slagtninge de sidste måneder selv har måttet begrave deres døde, soldater har måttet bage brød og Athens borgmester fjerner den uhyre renovation, har der været god grund hertil. Folk i beskedne stillinger kæmper mod de stigende priser for at tjene til livets ophold. Det hjælper sjældent at tage over-

Strejkende demonstranter præger ofte gadebilledet i Athen. Og nye omfattende strejker truer. Man forsøger at få større hjælp fra USA og opnå uden landskredit, men hidtil forgæves

arbejde. Funktionærer og lønarbejdere må strejke for at presse indrømmelser igennem hos arbejdsgiverne og regeringen. Der er så at sige ingen social sikkerhed for de dårligst stillede. Et halvprivatsundhedsvesen, IKA, har de fleste arbejdende som medlemmer. Både arbejdsgivere og arbejdere betaler til det, og jo højere indkomsten er, jo større er det månedlige bidrag. Men det er blevet til endnu en udelig »hvid elefant« og plages — selvfølgelig — af korruption. De mindrebemidlede pensioner er i det store og hele utilstrækkelige. En landmands statspension overstiger ikke 50 d. kr. om måneden. I Grækenland er det således, at når de rige får penge, ser de fattige ikke noget til dem. Og når de rige kluder med landets økonomi, hvad de alt for ofte gør, må de mindre bemidlede betale skatter.

Nu har Stephanopoulos' regering udskevet nye skatter for at få 77 millioner dollar mere ind. De går bl.a. ud på følgende:

1. Forhøjelse af indkomsskatten med 10 pct.
2. Forhøjelse af den indirekte skat på forskellige poster, incl. benzin.
3. 30 procents forhøjelse af omsætningsafgiften på biler.
4. Skat på alle lastvogne i drift med en kapacitet på over ½ ton.
5. En ekstra forhøjelse på 30 pct. på nye biler.

Protest-kædereaktion

Disse nye skatter har udløst en kædereaktion hos en stor del af den græske befolkning. F.eks. har bus- og lastvognsejere protesteret mod den forhøjede benzinpriis og skatten på vogne over ½ ton. Resultatet har været, at billetpriserne, respektive transportomkostningerne gik i vejret. Det varede ikke længe,

for buspersonalet gik i strejke. De mente, de fik for lidt. En forhøjelse af busbilletterne måtte have en lønforhøjelse til følge. Derefter var det passagerernes tur til at protestere. I den sidste halv snes år er busbilletterne steget til mere end det dobbelte.

Blandt dem, der nylig har deltaget i længere eller kortere strejker, er ca. 10.000 bagere, ca. 50.000 kommunalarbejdere, ca. 15.000 elektroteknikere og nogle tusinde kirkegårdsgravere. Og hvis kravene ikke opfyldes, ventes man, at strejkeepidemien vil fortsætte. Selv undertegnelsen af en ny kollektivoverenskomst mellem regeringen og det græske arbejdsmandsforbund med de største lønforhøjelser til dato har ikke magtet at dæmpe det græske folks harme.

Lønforhøjelse til knapt 300 kr. mdl.

Den nye nationale kollektive overenskomst, som omfatter ca. en halv million græske arbejdere, har hævet minimumslønningerne for arbejdere og funktionærer med mellem 17,2 og 26,5 pct., således at gennemsnitsindkomsten pro persona i de bymæssige områder nu nærmer sig 3500 kroner om året. Men mange grækere erklærer, at minimumslønningerne er illusorisk, da stigningen i leveomkostningerne vil overgå lønstigningen, hvis den ikke allerede har gjort det.

Hvad der i dag bekymrer den græske regering mest, er valutaproblemet. Flere græske ministre er af den grund draget ud med tiggerstaven. Regeringen gør sig store anstrengelser for at få større hjælp fra USA og opnå udenlandsk kredit. Men hidtil har frugterne af det »internationale tiggeri« ikke opfyldt regeringens forventninger.

Strejkebølgerne er mere end berettigede — en milliard smuldrede væk under det forrige regime, og levestandarden forringes for de fleste

AF DENIS KAYOPOULOS

Lån — men ikke nok

Den 10. december 1965 gik USA ind på i henhold til sit hjælpeprogram for 1965 at sælge Grækenland for 14 millioner dollar landbrugsvarer. Grækenland skal betale varerne over en treårig periode med 3½ pct. rente. Stephanopoulos' regering tror, at USA vil følge denne hjælp op med økonomisk bistand under andre former.

Den 8. februar fik Grækenland ved den europæiske valutaoverenskomst bevilget et lån på 30 mill. dollar i guld. Lånet løber over en femårig periode.

Den tyske forbundsrepublik har afslået en anmodning fra den græske regering om, at en kredit på 200 mill. DM (50 millioner dollar), som »Kreditanstalt für Wiederaufbau« har bevilget Megaloupolis kraftprojekt, konverteres til et lån til Grækenland og anvendes til at dække landets øjeblikkelige behov for fremmed valuta.

Politikerne søger at skyde skylden for den kaotiske situation på den tidligere regeringschef Papandreu, men det er uretfærdigt